

Asesiad Strwythuredig

2025

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Rhagfyr 2025

Amdanom ni

Yr ydym wedi paratoi a chyhoeddi'r adroddiad hwn o dan adran 61(3)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2025

Cewch aildddefnyddio'r cyhoeddiad hwn (heb gynnwys logos ac eithrio fel rhan annatod o'r ddogfen) am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng.

Os byddwch yn ei aildddefnyddio, mae'n rhaid i'ch aildddefnydd fod yn gywir ac mae'n rhaid nad yw mewn cyd-destun camarweiniol. Mae'n rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint Archwilydd Cyffredinol Cymru ac mae'n rhaid i chi roi teitl y cyhoeddiad hwn. Lle'r ydym wedi nodi unrhyw ddeunydd hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan y deiliaid hawlfraint dan sylw cyn aildddefnyddio.

Os byddwch angen unrhyw gymorth gyda'r ddogfen hon

Os hoffech ragor o wybodaeth, neu os byddwch angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau mewn fformat neu iaith amgen:

- ffoniwch ni ar 029 2032 0500
- anfonwch e-bost atom yn post@archwilio.cymru

Gallwch ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg pan fyddwch yn cysylltu â ni – byddwn yn ymateb i chi yn yr iaith yr ydych yn ei defnyddio.

Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

This document is also available in English.

Mae Archwilio Cymru yn dilyn y safonau archwilio perfformiad rhyngwladol a gyhoeddir gan Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio/International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI).

Cynnwys

Ciplun archwilio	4
Ffeithiau a ffigurau allweddol	6
Ein canfyddiadau	7
Argymhellion	23
1 Ynglŷn â'n gwaith	25
2 Argymhellion archwilio blaenorol	28
3 Ymateb y rheolwyr	34
4 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn	39

Ciplun archwilio

Yr hyn yr oeddem yn edrych arno

- 1 Fe wnaethom edrych ar ba mor dda y mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (y Bwrdd Iechyd) yn cael ei lywodraethu ac a yw'n gwneud y defnydd gorau o'i adnoddau. Edrychwyd ar bedwar maes yn benodol:
 - pa mor dda mae ei fwrdd yn gweithio;
 - sut mae'n cadw golwg ar risgiau, perfformiad, ansawdd gwasanaeth, ac argymhellion;
 - sut mae'n cynhyrchu cynlluniau a strategaethau allweddol; ac
 - sut mae'n rheoli ei gyllid.
- 2 Fe wnaethom hefyd edrych ar gynnydd y Bwrdd Iechyd wrth weithredu argymhellion o:
 - adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol; ac
 - ein hadroddiad 2024 ar arbedion costau.

Pam mae hyn yn bwysig

- 3 Mae cyrff y GIG yn parhau i wynebu ystod eang o heriau sy'n gysylltiedig â'r angen i foderneiddio a thrawsnewid gwasanaethau i ddelio â chyllid cyfyngedig, galw cynyddol, ôl-groniadau triniaeth, prinder gweithlu, ac ystâd sy'n heneiddio. Felly, mae'n bwysicach nag erioed i fyrddau cyrff y GIG gael trefniadau llywodraethu corfforaethol ac ariannol cryf ar waith. Mae hyn yn helpu i roi sicrwydd iddyn nhw eu hunain, y cyhoedd, a rhanddeiliaid allweddol eu bod yn cymryd y camau cywir i ddarparu gwasanaethau diogel, o ansawdd uchel ac i ddefnyddio arian cyhoeddus yn ddoeth.

Yr hyn a ganfuwyd gennym

- 4 Mae gan y Bwrdd Iechyd Fwrdd effeithiol gyda chefnogaeth trefniadau llywodraethu da parhaus. Mae gwybodaeth glir ac o ansawdd uchel yn helpu'r Bwrdd i gyflawni ei ddyletswyddau. Mae cefnogaeth gan y Sefydliad Llywodraethu Da hefyd wedi gwella sut mae adroddiadau'n cael eu hysgrifennu a'u cyflwyno. Mae'r Bwrdd yn gwrando'n dda ar gleifion a defnyddwyr gwasanaeth, ond gallai wneud mwy i glywed gan staff.
- 5 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gwella sut mae'n rheoli risgiau ac yn cwblhau ei gofrestr risg gorfforaethol. Eleni, cymeradwyodd strategaeth hirdymor newydd a chyflwynodd gynllun Tymor Canolig Integredig tair blynedd a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cynlluniau hyn yn rhoi cyfeiriad clir i'r sefydliad, gyda cherrig milltir a thargedau wedi'u gosod.
- 6 Er bod goruchwyliaeth ariannol yn gryf ac mae gan y Bwrdd Iechyd hanes da o gyflawni cynilion, mae ei sefyllfa ariannol yn gwaethygu. Cyflwynodd gynllun tair blynedd cytbwys ond mae bellach yn disgwyl diffyg o £19.9 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn. Er mwyn cwrdd â'r heriau ariannol hyn, rhaid i'r Bwrdd Iechyd ganolbwyntio ar drawsnewid gwasanaethau a chyflawni ei strategaeth. Mae hwn yn faes yr ydym wedi'i argymhell o'r blaen i'w wella ond nid yw eto wedi datblygu'n dda.

Yr hyn a argymhellir gennym

- 7 Rydym wedi gwneud chwe argymhelliad i'r Bwrdd Iechyd, sy'n canolbwyntio ar y canlynol:
 - cyflwyno adroddiadau ar gydymffurfiaeth â datganiadau buddiannau;
 - gwneud mwy o ddefnydd o straeon staff yn y Bwrdd;
 - adrodd yn ffurfiol ar gynnydd ar gamau gweithredu yn dilyn rowndiau cerdded arweinyddiaeth diogelwch cleifion;
 - gwella adroddiadau'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch;
 - gwella goruchwyliaeth o weithgarwch archwilio clinigol lleol; ac
 - olrhain argymhellion gan gyrff eraill gan gynnwys Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru.

Ffeithiau a ffigurau allweddol

Ar ôl dad-ddwysáu ym mis Mawrth 2025, o dan drefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth Llywodraeth Cymru, mae'r Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd ar Lefel 3 (monitro gwell) ar gyfer cyllid, strategaeth a chynllunio, a pherfformiad a chanlyniadau sy'n gysylltiedig â llwybrau gofal brys a brys yn ysbyty Prifysgol Grange.

Mae gan y Bwrdd Iechyd gynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) tair blynedd cymeradwy ar gyfer 2025-28.

Ni chyflawnodd y Bwrdd Iechyd ei ddyletswydd ariannol i dorri hyd yn oed yn erbyn ei adnoddau refeniw cyfyngedig dros y tair blynedd rhwng 2022-23 a 2024-25 gan adrodd diffyg cronol o £93.7 miliwn ar gyfer 2022-25.

Yn 2024-25, nod y Bwrdd Iechyd oedd arbed £40.5 miliwn ond llwyddodd i arbed £45.5 miliwn, ac roedd £32 miliwn ohono yn ailadroddus.

Y sefyllfa bresennol ar ragolwg diwedd blwyddyn 2025-26 ar gyfer y Bwrdd Iechyd yw diffyg o £19.9 miliwn, yn erbyn targed torri hyd yn oed gan Lywodraeth Cymru. Eleni, mae £28.3 miliwn o'i arbedion arfaethedig o £42.5 miliwn yn rheolaidd.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithredu 12 argymhelliad pendant yn llawn ers ein hadroddiad asesu strwythuredig diwethaf. Mae dau argymhelliad yn parhau i fod ar y gweill, nid yw tri wedi dechrau eto, ac mae un wedi'i ddisodli gan argymhelliad newydd eleni.

Ein canfyddiadau

Effeithiolrwydd ac agoredrwydd y Bwrdd

Mae'r Bwrdd lechyd yn gweithredu'n agored ac yn dryloyw ond mae angen gwelliannau ar bolisiâu sydd wedi dyddio, datganiadau o fuddiant, adrodd a chlywed llais y staff

Busnes bwrdd yn agored i'r cyhoedd

- 8 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ddangos ei fod yn agored ac yn dryloyw ynglŷn â gweithgareddau'r Bwrdd a'r pwyllgor:
 - mae'n parhau i ffrydio'n fyw a chyhoeddi recordiadau o holl gyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd;
 - gall y cyhoedd arsylwi ar unrhyw gyfarfod bwrdd cyhoeddus;
 - mae'n cyhoeddi papurau'r Bwrdd a'r pwyllgor wythnos cyn pob cyfarfod ar ei wefan;
 - yn defnyddio sesiynau preifat dim ond pan fo angen i drafod pynciau sensitif; ac
 - yn cael trafodaethau agored a thryloyw Bwrdd a phwyllgor, yn enwedig wrth drafod heriau.
- 9 Gallai'r Bwrdd lechyd wella tryloywder ymhellach drwy sicrhau bod dogfennau ar gael yn Gymraeg ac mewn fformatau sy'n hawdd eu defnyddio.
- 10 Roedd y Bwrdd lechyd yn cydnabod na all aelodau o'r cyhoedd fynychu gyfarfodydd pwyllgor. I fynd i'r afael â hyn. maent yn cynhyrchu crynodebau cyhoeddus byr i gynyddu tryloywder busnes pwyllgorau.

Cefnogi ymddygiad bwrdd effeithiol

- 11 Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau llywodraethu clir a chyfoes sy'n helpu'r Bwrdd a'i bwyllgorau i redeg yn effeithiol. Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn sicrhau bod rheolaethau llywodraethu allweddol ar waith. Mae hyn yn cynnwys goruchwyllo cydymffurfiaeth â Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'r Cynllun Cadw a Dirprwyo.
- 12 Mae absenoldeb Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol yn fwlch ac yn torri Rheolau Sefydlog. Er bod ganddo Fforwm Cynghori Clinigol, nid yw'r grŵp hwn yn cynnig yr un lefel o gynrychiolaeth yng nghyfarydodydd y Bwrdd. Yn ogystal, nid yw cofnodion cyfarfodydd y fforwm yn cael eu rhannu gyda'r Bwrdd nac yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Bwrdd Iechyd.
- 13 Ym mis Chwefror 2025, rhoddodd Archwiliad Mewnol sicrwydd sylweddol ar sut mae'r Bwrdd Iechyd yn rheoli datganiadau o fuddiant a rhoddion. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ehangu'r grŵp o staff sy'n gorfod gwneud datganiadau, ond mae angen mwy o sicrwydd i gadarnhau cydymffurfiaeth â'r rheolau newydd hyn.
- 14 Mae tua 40% o bolisiâu'r Bwrdd Iechyd yn dal i fod wedi dyddio, gydag ychydig o welliant ers y llynedd. Mae'r Bwrdd Iechyd bellach yn adrodd cynnydd yn ei adroddiad perfformiad. Rydym wedi argymhell prosesau adolygu cryfach o'r blaen, ac mae angen gweithredu pellach - yn enwedig lle mae polisiâu hen ffasiwn yn creu risg diangen.

Sicrwydd ar effeithiolrwydd y Cyd-bwyllgor Comisiynu

- 15 Sefydlwyd y Cyd-bwyllgor Comisiynu (JCC) ym mis Ebrill 2024 fel cyd-bwyllgor o'r saith bwrdd Iechyd yng Nghymru. Mae'r JCC yn cynllunio ac yn comisiynu ystod o wasanaethau arbenigol a gwasanaethau gofal Iechyd eraill, gan gynnwys gwasanaethau meddygol brys, ar ran y saith bwrdd Iechyd.

- 16 Fel rhan o'r asesiad strwythuredig eleni, fe wnaethom adolygu a yw'r Bwrdd yn derbyn y lefel gywir o sicrwydd ar fusnes JCC, yn ogystal â chyfranogiad y Bwrdd lechyd mewn cyfarfodydd a gweithgareddau JCC. Mae ein gwaith yn dangos bod y Bwrdd a'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau Cleifion yn derbyn sicrwydd arferol ar waith y JCC. Mae'r sicrwydd hwn yn cael ei gefnogi'n briodol gan y Prif Weithredwr sydd, fel aelod o JCC, yn tynnu sylw at unrhyw faterion nodedig trwy friffio Bwrdd y Prif Weithredwr.

Effeithiolrwydd cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor

- 17 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn gweithio'n effeithiol. Mae eu cylch gorchwyl, cylchoedd busnes a chynlluniau gwaith i gyd yn gyfredol. Mae cadeiryddion bwrdd a phwyllgorau yn cymryd rhan weithredol yn y broses o osod agenda y cyfarfodydd.
- 18 Mae'r Bwrdd lechyd yn ystyried yn briodol sut mae ei bwyllgorau yn gweithredu ac yn gwneud newidiadau os oes angen. Ym mis Ebrill 2025, sefydlodd Bwyllgor lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu i ddarparu mwy o oruchwyliaeth a chraffu ar y maes hwn yn dilyn pryderon ynghylch ei berfformiad. Yn ogystal, mae ganddo:
- penodi cadeirydd newydd y Pwyllgor Partneriaethau, lechyd y Boblogaeth a Chynllunio; a
 - chynyddu amllder y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad, sy'n darparu mwy o gyfle i graffu a dyfnder her.
- 19 Mae cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor yn parhau i gael eu cadeirio'n dda, ac mae'r rhan fwyaf ohonynt yn rhedeg i amser. Mae Aelodau Annibynnol yn cymryd rhan lawn mewn cyfarfodydd, gan ddarparu craffu rhesymol ar y wybodaeth a gyflwynir. Fodd bynnag, ar adegau rydym yn gweld rhai aelodau yn canolbwyntio gormod ar fanylion gweithredol.
- 20 Mae proses resymol i bwyllgorau roi sicrwydd i'r Bwrdd a rhannu gwybodaeth â'i gilydd. Fodd bynnag, mae'r adroddiadau sicrwydd hyn yn cael eu rhoi yn yr agenda cydsyniad ac nid ydynt fel arfer yn cael eu trafod. Fel y gwnaethom argymhell y llynedd, dylai'r Bwrdd wneud yn siŵr bod digon o gyfle nid yn unig i godi ond i drafod materion uwch.

- 21 Ym mis Medi 2025, rhoddodd Archwilio Mewnol sicrwydd cyfyngedig ar reolaeth y Bwrdd lechyd o risgiau iechyd a diogelwch. Fe wnaethant ganfod cynnydd annigonol mewn risgiau ac argymhellodd y Bwrdd lechyd wella monitro ar lefel pwyllgor a Bwrdd erbyn mis Rhagfyr 2025.
- 22 Mae papurau bwrdd a phwyllgor yn gyffredinol yn amserol, wedi'u strwythuro'n dda, ac yn tynnu sylw at risgiau a phenderfyniadau allweddol. Mae'r Bwrdd lechyd wedi trefnu hyfforddiant ar ysgrifennu adroddiadau a chyflwyno gan ddarparwr allanol. Mae'r tîm Llywodraethu Corfforaethol bellach yn adolygu'r holl bapurau cyn iddynt fynd i bwyllgorau, sydd wedi gwella eu hansawdd.

Clywed gan staff a defnyddwyr gwasanaeth

- 23 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ymgysylltu â staff yn dda, gan ddefnyddio dulliau gan gynnwys cyfarfodydd agored y Prif Weithredwr, galw heibio i weithredwyr, a chylchlythyrau. Mae sesiynau bwrdd a phwyllgor hefyd yn cynnwys straeon cleifion rheolaidd. Fodd bynnag, gallai'r Bwrdd lechyd wneud mwy o ddefnydd o straeon staff mewn cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd i roi adborth gwerthfawr i'r Bwrdd ar farn staff.
- 24 Mae'r Bwrdd lechyd yn defnyddio ystod o ddulliau i glywed gan gleifion a defnyddwyr gwasanaeth o gefndiroedd amrywiol, gan gynnwys ymgysylltu cymunedol da â grwpiau anodd eu cyrraedd ac ystyried amrywiaeth defnyddwyr gwasanaeth. Mae aelodau'r bwrdd hefyd yn ymweld â gwasanaethau rheng flaen, ac mae rowndiau cerdded arweinyddiaeth diogelwch cleifion yn cael eu cynnal. Mae'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch yn derbyn diweddariadau lefel uchel ar y gweithgareddau hyn, ond nid oes unrhyw adroddiadau ar gamau a gymerwyd mewn ymateb i faterion a nodwyd.

Cydlyniant y Bwrdd a gwelliant parhaus

- 25 Mae gan y Bwrdd lechyd Weithrediaeth sefydlog, gyda'r holl swyddi wedi'u llenwi. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Bwrdd lechyd wedi penodi:
- Cyfarwyddwr Meddygol newydd; a
 - penodwyd y Cyfarwyddwr Nyrsio presennol fel y Dirprwy Brif Weithredwr.

- 26 Mae gan y Bwrdd Iechyd brosesau da ar gyfer sefydlu Aelodau Annibynnol newydd ac yn ddiweddar mae wedi penodi dau, sy'n cynrychioli Undebau Llafur a'r Trydydd Sector. Ym mis Hydref 2025, mae dwy swydd wag: y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol (partner awdurdod lleol) a'r Aelod Annibynnol Llywodraeth Leol. Mae'r bylchau hyn yn cael eu rheoli, ond bydd y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd hefyd yn dod i ben eu tymhorau yn 2026. Bydd angen i'r Bwrdd Iechyd reoli'r sefyllfa gyffredinol hon yn ofalus.
- 27 Mae trefniadau'r Bwrdd Iechyd ar gyfer hunanasesiadau Bwrdd a phwyllgor yn parhau i fod yn effeithiol. Roedd y rhain yn ystyried eu cyfansoddiad a'u heffeithiolrwydd o sut maen nhw'n gweithio. Roedd y canlyniadau yn llywio'r adolygiad o gylch gorchwyl pob pwyllgor, a'r rhaglen o ddatblygu bwrdd. Yn 2024-25, roedd y sesiynau datblygu bwrdd hyn yn ymdrin â phynciau gan gynnwys:
- strategaeth ystadau;
 - strategaeth hirdymor a datblygu cynllun, cyn ei gymeradwyo;
 - llwybrau iechyd; a
 - seiberddiogelwch.
- 28 Mae cynllun datblygu Bwrdd cynhwysfawr ar waith ar gyfer 2025-26, gyda chefnogaeth y Sefydliad Llywodraethu Da. Roedd hyn yn cynnwys gwaith i wella sut mae'r Bwrdd yn gweithio, adeiladu perthnasoedd effeithiol, craffu a llywodraethu, a sicrhwydd strategol yn seiliedig ar risg.

Darparu sicrwydd bwrdd

Mae gan y Bwrdd lechyd drefniadau rhesymol i ddarparu sicrwydd ar risgiau a pherfformiad, ond mae angen iddo gryfhau sicrwydd ansawdd

Rheoli risgiau strategol a chorfforaethol

- 29 Mae gan y Bwrdd lechyd Gofrestr Risg Strategol gynhwysfawr a adolygir ym mhob cyfarfod y Bwrdd, sy'n rhan o'i Fframwaith Sicrwydd Bwrdd. Alinodd y Bwrdd lechyd ei risgiau strategol allweddol i'w gynllun Tymor Canolig Integredig a dyrannodd gyfrifoldeb i'r Cyfarwyddwr Gweithredol am risgiau strategol unigol. Mae wedi cwblhau mapio sicrwydd ar gyfer pob risg strategol, gan adeiladu ar waith a ddechreuwyd y llynedd ac mae'n parhau i sgorio risgiau yn unol â'i archwaeth risg. Mae'r Bwrdd lechyd yn aseinio pob risg i bwyllgor ar gyfer sicrwydd sydd hefyd yn defnyddio hyn i lywio gosod agenda y Bwrdd a'r pwyllgor.
- 30 Roedd Cofrestr Risg Gorfforaethol y Bwrdd lechyd yn dal i fod yn ddrafft yn ystod ein hadolygiad, gyda'r Tîm Gweithredol yn gweithio gyda thimau gweithredol i'w chwblhau. Mae'r Bwrdd lechyd yn bwriadu gweithredu'r gofrestr ym mis Tachwedd 2025. Unwaith y bydd ar waith, rhaid i'r Bwrdd lechyd sicrhau bod y Gofrestr Risg Strategol yn adlewyrchu unrhyw risgiau newydd a nodwyd ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol.

Rheoli perfformiad

- 31 Gweithredodd y Bwrdd lechyd ei Fframwaith Rheoli Perfformiad ym mis Medi 2023. Mae'r fframwaith sy'n seiliedig ar dri maes yn cyd-fynd â threfniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth Llywodraeth Cymru¹. Rhoddodd Internal Audit sicrwydd rhesymol yn ei adolygiad yn gynharach eleni. Ym mis Medi 2025, cymeradwyodd y Bwrdd ddiweddariad i'w Fframwaith Rheoli Perfformiad.

¹ Mae pum lefel o fonitro yn cael eu defnyddio, trefniadau arferol, maes pryder, monitro gwell, ymyrraeth wedi'i dargedu, a mesurau arbennig.

- 32 Mae'r adolygiad hwn wedi cryfhau'r fframwaith gyda mwy o ffocws ar arweinyddiaeth a llywodraethu corfforaethol, yn ogystal ag adolygiad perfformiad ac ansawdd arferol. Mae'r agweddau ychwanegol hyn yn cynnwys, er enghraifft, sicrhau bod polisïau'n gyfredol, hyfforddiant staff, cydymffurfiaeth ac ymateb i argymhellion archwilio.
- 33 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i wella ei adroddiadau perfformiad sefydliadol. Mae'r adroddiad bellach yn cynnwys pedair adran, pob un wedi'i chyflwyno gan y Cyfarwyddwr Gweithredol perthnasol. Yn dilyn Asesiad Strwythuredig y llynedd, mae'r adroddiad yn cynnwys manylion ar feysydd allweddol i'w gwella a chymau gweithredu i fynd i'r afael â thanberfformiad, yn ogystal â thargedau a chymariaethau lle bo hynny ar gael. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd wedi cryfhau ei ffocws ar wasanaethau sylfaenol a chymunedol trwy ychwanegu mwy o fesurau.
- 34 Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, rydym wedi gweld cynnydd a dad-ddwysáu lle bo angen a gwella adrodd i'r pwyllgor a'r Bwrdd. Serch hynny, mae heriau perfformiad ac ariannol sylweddol wedi parhau. Mae angen i'r Bwrdd Iechyd nawr weithredu ac ymgorffori'r fframwaith newydd yn llawn, sicrhau ei fod yn gweithredu'n effeithiol ac yn cyflawni'r effaith a ddymunir.

Monitro ansawdd a diogelwch

- 35 Mae gan y Bwrdd Iechyd strategaeth ansawdd sy'n ymrwymo i ddarparu gofal diogel, effeithiol a thosturiol. Mae'r strategaeth hon wedi'i hategu gan ddyletswyddau statudol o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020. Mae wedi'i fapio i'r chwe cholofn ansawdd² ac mae'n cynnwys cerrig milltir cyflawni i yrru cynnydd. Canfu ein Hadolygiad Dilynol Llywodraethu Ansawdd 2025 fod y Bwrdd Iechyd yn gwneud cynnydd ar argymhellion, gan gynnwys gweithredu'r Dyletswyddau Ansawdd a Gonestrwydd. Fodd bynnag, mae angen mwy o amser i ymgorffori newidiadau a gwella cydymffurfiaeth a monitro hyfforddiant.

² Mae'r chwe maes ansawdd yn cael eu diffinio gan GIG Cymru ac maent wedi'u hymgorffori mewn deddfwriaeth drwy Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2022. Maen nhw; diogel, amserol, effeithiol, effeithlon, teg ac yn canolbwyntio ar y person.

- 36 Ers ein hadolygiad, mae'r Bwrdd Iechyd wedi nodi trefniadau llywodraethu clir a chadarn ac atebolrwydd ar gyfer llywodraethu clinigol ac ansawdd o fewn ei Fframwaith System Rheoli Ansawdd 2025-28. Mae'r fframwaith yn gweithredu'n dda gyda thystiolaeth o dimau gweithredol yn cynyddu materion ansawdd yn effeithiol. Mae'r Grŵp Rheoli Ansawdd newydd yn adrodd i'r Pwyllgor Gwaith ac yn rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor Ansawdd Cleifion, Canlyniadau Diogelwch.
- 37 Mae'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch yn goruchwyllo ansawdd ac yn monitro perfformiad. Mae'n derbyn adroddiad Fframwaith Canlyniadau Ansawdd rheolaidd, sy'n gynhwysfawr ond yn hir iawn³. Mewn rhai ardaloedd, gwelsom y cyflwyniad yn ddryslyd, gyda chyfle sylweddol i nodi meysydd sy'n peri pryder yn well. Mae angen drafftio'r adroddiad mewn ffordd sy'n tynnu sylw at feysydd sy'n peri pryder i aelodau'r pwyllgor yn glir. Nid yw'r adroddiad hefyd yn nodi dysgu yn effeithiol. Ym mis Gorffennaf 2025, roedd gan y Bwrdd Iechyd bedwar digwyddiad Dyletswydd Gonestrwydd, ond nid oedd yr adroddiad yn cynnwys gwersi a ddysgwyd.
- 38 Mae'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar Gynllun Archwilio Clinigol 2025–26 y Bwrdd Iechyd, sydd ar y trywydd iawn i'w gyflawni. Fodd bynnag, mae'r cynllun yn cwmpasu'r rhaglen archwilio clinigol genedlaethol orfodol yn unig. Nid oes rhaglen archwilio glinigol leol na goruchwyllo gweithgarwch archwilio o fewn adrannau, a allai olygu colli cyfleoedd i ddysgu a darparu sicrwydd wedi'i dargedu i'r Pwyllgor.

Olrhain a monitro argymhellion

- 39 Mae gan y Bwrdd Iechyd brosesau rhesymol ar gyfer monitro ac olrhain argymhellion archwilio. Mae'n cadw traciwr archwilio ar gyfer argymhellion Archwilio Cymru ac Archwilio Mewnol, y mae Cyfarwyddwyr Gweithredol yn eu diweddaru a'u hadolygu, yn enwedig ar gyfer camau gweithredu agored.
- 40 Mae'r Bwrdd Iechyd bellach yn gwneud cynnydd da wrth fynd i'r afael â'n hargymhellion blaenorol:

³ Ym mis Mehefin 2025, roedd yr adroddiad yn 113 o dudalennau

- Mae 12 allan o 18 o'n hargymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol bellach wedi'u cwblhau. Mae dau ar y gweill, gyda thri heb eu dechrau ac un wedi'i ddisodli; ac
- mae wyth allan o 11 o'n hargymhellion Adolygiad o Arbedion Costau 2024 wedi'u cwblhau. Trafodwn hyn yn fwy ym **mharagraff 64**.

- 41 Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i gryfhau ei ddull o ddilyn a gweithredu argymhellion archwilio rhagorol. Yn ddiweddar, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cynnwys ffocws rheolaidd ar gynnydd camau archwilio yn ei Fframwaith Rheoli Perfformiad i gryfhau atebolrwydd am gyflawni.
- 42 Nid yw'r Bwrdd Iechyd yn olrhain argymhellion sy'n canolbwyntio ar ansawdd, fel y rhai a wnaed gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Paratoi strategaethau a chynlluniau

Mae gan y Bwrdd Iechyd strategaeth hirdymor glir a chynllun tymor canolig newydd, ac mae'n ceisio mynd i'r afael â bylchau sicrwydd wrth gyflawni'r cynlluniau

Cynhyrchu strategaethau a chynlluniau allweddol

- 43 Cymeradwyodd y Bwrdd Iechyd ei strategaeth ddeng mlynedd newydd "Gwent 2025- Gwell Iechyd, Gwell Gofal, Gwell Bywydau" ym mis Mai 2025. Disodlodd hyn y Strategaeth Dyfodol Clinigol flaenorol a oedd wedi bod ar waith am fwy na degawd. Datblygodd y Bwrdd Iechyd y strategaeth yn dilyn ymgysylltiad cynhwysfawr â rhanddeiliaid a phartneriaid. Mae gan y strategaeth nodau clir, ffocws ar iechyd y boblogaeth, yn cyd-fynd â fframweithiau cenedlaethol, ac yn adlewyrchu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Bydd y Bwrdd Iechyd yn lansio'r strategaeth yn ffurfiol ym mis Hydref 2025 gyda sioeau teithiol lleol a fideos wedi'u cynllunio.

- 44 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio ar ei gynllun gwasanaethau clinigol. Mae nifer o wasanaethau yn yr Ysbytai Cyffredinol Lleol gwell bellach yn cael eu hystyried fel rhan o ddatblygu Achos Busnes ar gyfer Ysbyty Nevill Hall. Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Iechyd yn cynnal dadansoddiad bwlg i lywio ei gynllun gwasanaethau clinigol newydd. Mae'r gwaith hwn yn hanfodol i fynd i'r afael â pherfformiad presennol a phwysau ariannol ac i greu gwasanaethau cynaliadwy sy'n diwallu anghenion pobl.
- 45 Mae'r Pwyllgor Partneriaethau, Iechyd y Boblogaeth a Chynllunio yn goruchwyllo strategaeth a datblygu cynlluniau cyn cymeradwyo'r Bwrdd. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn rhannu strategaethau a chynlluniau drafft gydag Aelodau Annibynnol yn ystod sesiynau datblygu cyn iddynt gael eu cymeradwyo'n ffurfiol mewn cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd.
- 46 Yn dilyn goruchwyliaeth pwyllgor, cyflwynodd y Bwrdd Iechyd Gynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) cymeradwy, cytbwys yn ariannol ar gyfer 2025-28. Datblygodd y cynllun gyda mewnbwn gan ei adrannau ac ystod eang o randdeiliaid mewnol ac allanol. Mae IMTP y Bwrdd Iechyd yn cyd-fynd â'r strategaeth hirdymor ac yn nodi blaenoriaethau clir. Mae'n cyfieithu'r uchelgeisiau hyn yn flaenoriaethau gweithredol a chmau mesuradwy dros dair blynedd. Mae'r cynllun yn nodi'n glir camau allweddol ar gyfer y flwyddyn gyntaf, gyda cherrig milltir a mesurau canlyniadau, er bod y manylion ar gyfer blynyddoedd dau a thri yn llai clir.
- 47 Cymeradwyodd Llywodraeth Cymru y cynllun, ond daeth gyda 14 o amodau atebolrwydd y mae'r Bwrdd Iechyd yn olrhain ac yn adrodd arnynt drwy gydol y flwyddyn. Mae'r Bwrdd Iechyd yn gwneud cynnydd boddhaol yn erbyn y cyflyrau hyn; Fodd bynnag, mae ei sefyllfa ariannol wedi gwaethygu, gyda diffyg a ragwelir o £19.9 miliwn ym mis pump. O ganlyniad, mae'r Bwrdd Iechyd yn annhebygol o fodloni'r gofyniad i gyflwyno cynllun cytbwys yn ariannol. Rydym yn trafod hyn ymhellach yn ddiweddarach yn yr adroddiad.

- 48 Mae'r Pwyllgor hefyd yn goruchwyllo datblygiad cynlluniau corfforaethol. Yn ddiweddar, adolygodd waith ar y Cynllun Pobl, y Cynllun Ystadau, a'r Strategaeth Ddigidol. Mae'r Cynllun Pobl bellach wedi'i gymeradwyo, tra bod y Strategaeth Ddigidol yn dal i gael ei datblygu. Ym mis Hydref 2025, edrychodd y Pwyllgor hefyd ar wersi o'r IMTP blaenorol a thrafododd gynlluniau ar gyfer datblygu IMTP 2026–29. Mae hyn yn dangos ymagwedd gadarnhaol at ddysgu a myfyrio.

Sicrwydd y Bwrdd ar weithio mewn partneriaeth

- 49 Ym mis Ebrill 2025, rhoddodd Llywodraeth Cymru gyfarwyddyd i Gadeiryddion Byrddau Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Cwm Taf Morgannwg a Chaerdydd a'r Fro i sefydlu Cyd-bwyllgor Rhanbarthol De-ddwyrain Cymru. Ym mis Medi 2025, cymeradwyodd y Bwrdd sefydlu a themau cylch gorchwyl y Pwyllgor.
- 50 Mae'r Pwyllgor Partneriaethau, Iechyd y Boblogaeth a Chynllunio yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd ar waith partneriaeth. Mae hyn yn cynnwys byrddau partneriaeth rhanbarthol, byrddau gwasanaethau cyhoeddus, a chydweithio â Byrddau Iechyd eraill, gan gynnwys Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro. Mae'r Bwrdd hefyd yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar weithgarwch partneriaeth ehangach, gan gynnwys cydweithio ledled Cymru.
- 51 Mae sawl risg sy'n gysylltiedig â gweithio mewn partneriaeth. Mae ein gwaith diweddar ar wasanaethau gofal llygaid yn tynnu sylw at bryderon ynghylch cymhlethdod gwneud penderfyniadau ac adrodd partneriaeth. Er bod disgwyl i atebion rhanbarthol gefnogi cynaliadwyedd gwasanaeth hirdymor, mae'r gallu i ddatblygu a chyflawni'r rhaglenni hyn tra hefyd yn rheoli pwysau gweithredol uniongyrchol yn heriol.

Monitro cyflawni strategaethau / cynlluniau

- 52 Mae trefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer goruchwyllo ei strategaeth a'i gynlluniau corfforaethol yn effeithiol, ond nid yw'r cynlluniau eto yn cyflawni'r raddfa'r newid sydd ei angen eto. Mae IMTP y Bwrdd lechyd yn cynnwys cerrig milltir cyflawni, canlyniadau a mesurau perfformiad clir. Ym mis Medi 2025, derbyniodd y Bwrdd ddiweddariad ar gyflenwad chwarter un ar gyfer 2025–26, a oedd yn dangos bod y Bwrdd lechyd ar y trywydd iawn. Er mwyn cefnogi cyflawni, mae'r Bwrdd lechyd wedi datblygu ystod o gynlluniau a strategaethau galluogi, y rhan fwyaf ohonynt yn cynnwys cerrig milltir clir.
- 53 Roedd y Bwrdd lechyd yn cydnabod yr angen i wella goruchwyllo rhaglenni blaenoriaeth. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, mae wedi cryfhau ei ddull adrodd i ddarparu goruchwyliaeth benodol o'r meysydd canlynol:
- gofal seiliedig ar le ac ieuchyd poblogaeth;
 - gofal wedi'i gynllunio;
 - ieuchyd meddwl ac anableddau dysgu; ac
 - ailgynllunio clinigol.
- 54 Mae'r Bwrdd yn dirprwyo strategaeth a goruchwyliaeth cynllun i'w bwyllgorau yn briodol. Er bod swyddogion yn darparu diweddariadau ar strategaethau a rhaglenni allweddol, mae'r rhain yn aml yn grynodedau naratif, sy'n ei gwneud hi'n anodd asesu a yw cynlluniau ar y trywydd iawn, pa gamau sy'n cael eu cymryd, ac a yw amserlenni wedi newid.

Rheoli cyllid

Mae'r Bwrdd lechyd yn goruchwyllo cyllid yn dda, ond mae'n wynebu heriau cynyddol yn y dyfodol

Bodloni amcanion a dyletswyddau ariannol

- 55 Ni chyflawnodd y Bwrdd lechyd ei holl ddyletswyddau ariannol yn 2024-25. O'r tair dyletswydd, cyrhaeddodd ei therfyn adnoddau cyfalaf, gan adrodd tanwariant bach o £0.066 miliwn. Fodd bynnag:

- nid oedd gwariant o fewn ei derfyn adnoddau refeniw ar gyfer y cyfnod tair blynedd 2022-23 i 2024-25; ac
- ni chafwyd IMTP tair blynedd cytunedig ar gyfer 2024-27.

- 56 Gan fod sefyllfa ariannol gytbwys yn annhebygol, gosododd Llywodraeth Cymru ddiffyg targed o £7.3 miliwn i'r Bwrdd Iechyd. Cyflawnodd y Bwrdd Iechyd hyn, gan adrodd diffyg diwedd blwyddyn o £7.1 miliwn. Rhoddodd Llywodraeth Cymru gymorth ychwanegol hefyd yn 2024–25, gan gynnwys dyraniad cylchol o £9.5 miliwn ym mis Rhagfyr 2024 a £31 miliwn cylchol amodol.
- 57 Cyflwynodd y Bwrdd Iechyd gynllun ariannol cytbwys ar gyfer 2025–26, yn seiliedig ar gyflawni arbedion o £40.4 miliwn. Wrth gyflwyno, rhannwyd hyn gan fod £15.7m wedi cadarnhau arbedion, £10.3 miliwn o gyfleoedd, a £14.4 miliwn eto i'w nodi.
- 58 Ym mis Gorffennaf 2025, gostyngodd Llywodraeth Cymru statws cynyddu'r Bwrdd Iechyd o Lefel 4 i Lefel 3. Roedd hyn yn adlewyrchu cynnydd yn erbyn ei gynllun gwella ariannol, gan gynnwys bodloni'r cyfanswm rheolaeth y cytunwyd arno ar gyfer 2024–25 a chael cynllun tair blynedd cymeradwy ar gyfer 2025–28.
- 59 Erbyn mis pump 2025–26, newidiodd y Bwrdd Iechyd ei ragolwg o dorri hyd yn oed i ddiffyg o £19.9 miliwn. Mae hyn yn golygu ei fod yn annhebygol o gyflawni ei ddyletswyddau ariannol am y flwyddyn. Mae hefyd yn codi amheuan ynghylch a oedd y cynllun cytbwys gwreiddiol yn ddigon realistig.

Trefniadau cynllunio ariannol

- 60 Mae'r Bwrdd Iechyd yn nodi risgiau ariannol mawr, megis rhagnodi uwch, Gofal Iechyd Parhaus, oedi rhyddhau, pwysau ward a chostau gwasanaeth iechyd meddwl. Mae ganddo hefyd record gref o wneud arbedion. Yn 2024-25, arbedodd £45.5 miliwn yn erbyn targed o £40.5 miliwn, gyda £32 miliwn yn arbedion rheolaidd. Rhoddodd y cynllunio cryf hwn a'r llwyddiant yn y gorffennol hyder y gellid cyflawni cynllun ariannol 2025-26, rhan o'r broses gymeradwyo IMTP. Fodd bynnag, fel y nodwyd yn gynharach, mae'r cynllun yn profi'n anodd ei gyflawni, ac mae'r Bwrdd Iechyd bellach yn rhagweld diffyg.

- 61 Mae'r Bwrdd Iechyd yn ymgysylltu â'i adrannau a'i gyfarwyddiaethau i nodi arbedion. Mae hyn yn cynnwys arbedion a nodwyd yn ei 'Comprehensive Opportunities Compendium', cynlluniau is-adran a syniadau arbedion gan staff. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i fod ag agwedd gref at werth a chynaliadwyedd, gyda nifer o'i ffrydiau gwaith yn datblygu cynlluniau i gefnogi arbedion ariannol angenrheidiol eleni⁴.
- 62 Mae'r Bwrdd yn cael ei hysbysu'n briodol am yr arbedion angenrheidiol i gyflawni cydbwysedd ariannol, y dull arbed a'r risg o beidio â chyflawni. Mae diweddariadau arbedion i'r Bwrdd yn nodi cynlluniau sydd oddi ar y trywydd iawn (dim cynllun ar waith ac ni ddisgwylir iddo ei gyflawni). Fodd bynnag, nid ydym wedi gweld unrhyw ddysg wedi'i adrodd am gynlluniau sydd wedi methu neu heb eu cyflawni.
- 63 Roedd cynllun ariannol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2025–26 yn seiliedig ar £40.4 miliwn mewn arbedion, a gynyddodd wedyn i £42.5 miliwn. Erbyn mis chwech, roedd £15.1 miliwn wedi'i gyflawni, yn unol â'r graddio a chydabod y rhaniad rhwng arbedion wedi'u cadarnhau, cyfleoedd, ac ardaloedd sydd eto i'w nodi.
- 64 Yn 2024, adolygodd Archwilio Cymru ymagwedd y Bwrdd Iechyd at Arbed Costau. O'r 11 argymhelliad yn yr adroddiad hwnnw, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd da: mae naw wedi'u cwblhau, un ar y gweill, ac nid yw un wedi dechrau eto. Mae'r meysydd sydd angen cynnydd pellach wedi'u nodi yn **Atodiad 2**.

⁴ Mae gan y Bwrdd Iechyd bum maes o fewn ei ddull gwerth a chynaliadwyedd, Gofal Iechyd Parhaus (CHC), rheoli meddyginiaethau, Caffael a di-dâl, ailgynllunio gwasanaethau a'r gweithlu.

Trefniadau rheoli ariannol

- 65 Mae gan y Bwrdd lechyd ymagwedd dda at oruchwyllo rheolaethau ariannol. Mae'r Bwrdd yn adolygu ei Reolau Sefydlog a'i Gyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn aml, yn fwyaf diweddar ym mis Medi 2025. Mae'n asesu cydymffurfiaeth â nhw'n rhagweithiol. Cwblhaodd y Bwrdd lechyd hunanasesiad yn erbyn ei Gyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog eleni, gan roi sicrwydd i'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd. Roedd hyn yn tynnu sylw at gydymffurfiaeth dda a rhai meysydd i'w gwella, gan gynnwys bodloni'r ddyletswydd break-even, eglurder yng nghyllideb y gweithlu ar gyfer adrannau, canllawiau ar ragdaliadau a pholisïau ar ariannu grantiau. Bydd Archwilio Mewnol hefyd yn cynnal adolygiad cydymffurfiaeth o Reolau Sefydlog a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn 2025-26.
- 66 Mae'r Bwrdd yn dirprwyo goruchwyliaeth ariannol i'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd a'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad. Mae'r pwyllgorau hyn yn cyflawni eu cyfrifoldebau yn briodol. Mae hyn yn cynnwys goruchwyllo adroddiadau ar gydymffurfiaeth â phrosesau a rheolaethau ariannol, a sicrwydd o waith archwilio mewnol a gwrth-dwylo. Mae'r Bwrdd lechyd yn adrodd ar bryniannau gwerth uchel a chatau tendr sengl, er bod diffyg dadansoddiad o dueddiadau gweithredoedd tendr sengl o hyd. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd gweld a yw'r Bwrdd lechyd yn gwella ei ymagwedd at gaffael.
- 67 Paratodd a adolygu'r Bwrdd lechyd ei gyfrifon ariannol yn briodol cyn ac ar ôl yr archwiliad. Cyflwynodd ei ddatganiadau ariannol drafft ar gyfer archwilio allanol ar amser. Ar gyfer 2024-25, rhoddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn ddiamod ar y cyfrifon, sy'n golygu eu bod yn wir ac yn deg. Fodd bynnag, roedd y farn rheoleiddrwydd yn gymwys oherwydd nad oedd y Bwrdd lechyd yn bodloni ei ddyraniad adnoddau refeniw dros y cyfnod o dair blynedd.

Monitro perfformiad ariannol

- 68 Mae trefniadau da ar gyfer goruchwyllo perfformiad ariannol, ond maent yn canolbwyntio'n bennaf ar y flwyddyn gyfredol ac yn rhoi llai o sicrwydd ynghylch sut y bydd hyn yn effeithio ar flynyddoedd i ddod.

- 69 Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yn derbyn adroddiadau perfformiad ariannol rheolaidd. Mae'r rhain yn dangos y sefyllfa bresennol yn erbyn terfynau refeniw a chyfalaf statudol, yn ogystal â chynnydd ar gynilion a'r sefyllfa ariannol sylfaenol.
- 70 Mae'r Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad yn edrych yn fanwl yn barhaus ar faterion ariannol allweddol. Eleni mae amlder y cyfarfodydd hyn wedi cynyddu. Mae'r meysydd hyn yn cynnwys cynlluniau cynilo yn ogystal ag adroddiadau o'r Rhaglen Gofal Iechyd Seiliedig ar Werth ac adroddiadau effeithlonrwydd. Mae'r papurau'n esbonio risgiau ariannol yn glir ac yn helpu i gefnogi trafodaethau agored a defnyddiol.
- 71 Mae adroddiadau'r Byrddau Iechyd yn parhau i roi trosolwg da o berfformiad y flwyddyn gyfredol, ond nid ydynt yn rhoi manylion ar sut y bydd y Bwrdd Iechyd yn adfer ei sefyllfa yn y tymor canolig i'r tymor hwy. Dylai adroddiadau fod yn canolbwyntio mwy ar gynnydd y Byrddau Iechyd wrth ddarparu modelau gwasanaeth ariannol cynaliadwy sy'n gysylltiedig â chynhyrchiant, gwerth ac effeithlonrwydd gwasanaethau.

Argymhellion

72 Mae'r tabl canlynol yn manylu ar yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith.

Argymhellion

- A1** Dylai'r Bwrdd lechyd adrodd bob chwe mis i'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn cydymffurfio â datganiadau o fuddiant gan garfan staff, gan nodi camau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu cymryd i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio (**paragraff 13**).
- A2** Er mwyn sicrhau bod llais y staff yn cael ei glywed yn y Bwrdd, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod straeon staff yn cael eu defnyddio'n rheolaidd yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgor (**paragraff 23**).
- A3** Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod adroddiadau i'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch yn tynnu sylw at faterion a godwyd drwy rowndiau cerdded arweinyddiaeth diogelwch cleifion a'r camau gweithredu i fynd i'r afael â nhw (**paragraff 24**).
- A4** Dylai'r Bwrdd lechyd ailddatblygu ei adroddiad Fframwaith Canlyniadau Ansawdd i dynnu sylw at faterion a darparu sicrwydd yn well. Dylai hyn gynnwys gwella fformat yr adroddiad, cyflwyno data, tueddiadau, targedau a chatau gweithredu (**paragraff 37**).
- A5** Er mwyn darparu sicrwydd wedi'i dargedu ar faterion ansawdd lleol, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod ei gynllun archwilio clinigol yn cynnwys gweithgarwch archwilio clinigol lleol, sy'n cael ei bennu trwy asesiad sy'n seiliedig ar risg ac sydd ag adnoddau priodol (**paragraff 38**).
- A6** Dylai'r Bwrdd lechyd gyflwyno traciwr archwilio'r Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch ar gyfer argymhellion gan gyrrff adolygu eraill, gan gynnwys Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (**paragraff 42**).

Atodiadau

1 Ynglŷn â'n gwaith

Cwmpas yr archwiliad

Edrychwyd ar y meysydd canlynol ar gyfer y cyfnod rhwng Gorffennaf 2025 a Hydref 2025:

- Pa mor dda mae'r bwrdd yn gweithio.
- Pa mor dda mae'r bwrdd yn goruchwyllo risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau ac yn olrhain argymhellion.
- Pa mor dda mae'r corff yn paratoi strategaethau a chynlluniau allweddol.
- Pa mor dda mae'r corff yn rheoli ei gyllid.

Ni wnaethom edrych ar drefniadau gweithredol y corff.

Cwestiynau a meini prawf archwilio

Cwestiynau

Aeth ein harchwiliad i'r afael â'r cwestiynau canlynol:

- A yw'r Bwrdd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw?
- A oes dull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau?
- A oes dull corfforaethol cadarn o gynhyrchu cynlluniau strategol a goruchwyllo eu cyflawni?
- A oes dull corfforaethol cadarn o gynllunio, rheoli a pherfformiad ariannol?

Meini Prawf

Cafodd ein cwestiynau archwilio eu llunio gan:

- Rheolau Sefydlog enghreifftiol, cadw a dirprwyo pwerau;
- cyfarwyddiadau ariannol sefydlog enghreifftiol;
- Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru;
- Y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad).

Dulliau

Fe wnaethom adolygu ystod o ddogfennau, gan gynnwys:

- Papurau a chofnodion bwrdd a phwyllgor;
- Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Rheolau Sefydlog a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog;
- Strategaethau a chynlluniau allweddol, gan gynnwys yr IMTP;
- Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd;
- Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol;
- Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol; ac
- Adroddiadau a baratowyd gan gyrff allanol perthnasol eraill.

Fe wnaethom gyfwrdd â'r rhanddeiliaid allweddol canlynol:

- Cadeirydd;
- Prif Weithredwr;
- Cyfarwyddwr Strategaeth, Cynllunio a Phartneriaethau;
- Cyfarwyddwr Cyllid a Chaffael;
- Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd a Phartneriaethau Strategol;
- Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol;
- Cyfarwyddwr Datblygu'r Gweithlu a Sefydliadol;

- Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad;
- Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd; ac
- Cadeirydd y Pwyllgor Canlyniadau Ansawdd a Diogelwch Cleifion.

Gwelsom gyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd o'r pwyllgorau canlynol:

- Pwyllgor Canlyniadau Cleifion, Ansawdd, Diogelwch;
- Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd;
- Pwyllgor Pobl a Diwylliant; a
- Phwyllgor Partneriaethau, Iechyd y Boblogaeth, a Chynllunio.

2 Argymhellion archwilio blaenorol

Argymhellion rhagorol o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol

Mae'r tabl isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan y Bwrdd lechyd wrth weithredu argymhellion sy'n weddill o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol.

Argymhelliad 2022 2

Nid yw'r wybodaeth a gyflwynir i'r Bwrdd a'r pwyllgorau bob amser yn darparu'r sicrwydd gofynnol. Mae rhai papurau yn rhy hir, manwl a thechnegol. Mae adroddiadau clawr yn parhau i ddilyn fformat SBAR, ond mae amrywiaeth yn eu defnydd. Dylai'r Bwrdd lechyd, felly, ddatblygu hyfforddiant ac arweiniad i staff y Bwrdd lechyd ynghylch disgwyliadau adrodd ac ansawdd y wybodaeth a gyflwynir i'r Bwrdd a'i bwyllgorau (**wedi'i ddisodli gan argymhelliad 2, 2023**).

Argymhelliad 7 2022

Mae sefyllfa ariannol dirywiol y Bwrdd lechyd a'r dirywiad mewn cynilion yn dangos bod angen atebolrwydd cryfach am berfformiad a chyflawni ariannol. Dylai'r Bwrdd lechyd, felly, adolygu ei Gynllun Dirprwyo i sicrhau ei fod yn amlinellu'n gryfach atebolrwydd dirprwyedig am y sefyllfa gyllideb a chyflawni effeithlonrwydd ariannol ar lefelau gweithredol ac islaw (**Ar y gweill, paragraff 63**).

Argymhelliad 1 2023

Dylai'r Bwrdd lechyd ddarparu mynediad mwy amserol at gofnodion cyfarfodydd pwyllgorau. Gallai wneud hyn naill ai drwy sicrhau ei fod yn ffrydio'n fyw neu'n cyhoeddi recordiad o'i gyfarfodydd pwyllgor, neu fel arall gallai gyhoeddi cofnodion cyfarfod pwyllgor heb eu cadarnhau yn fuan ar ôl y cyfarfod (**Cwblhawyd, paragraff 10**).

Argymhelliad 2023 2

Dylai'r Bwrdd Iechyd ddatblygu hyfforddiant ac arweiniad i staff y Bwrdd Iechyd ynghylch disgwyliadau adrodd ac ansawdd y wybodaeth a gyflwynir i'r Bwrdd a'i bwyllgorau (**Cwblhawyd, paragraff 22**).

Argymhelliad 3 2023

Dylai'r Bwrdd Iechyd sefydlu mecanwaith sicrhau ansawdd cadarn i adolygu ansawdd adroddiadau ar gyfer ei Fwrdd a'i bwyllgorau (**Cwblhawyd, paragraff 22**).

Argymhelliad 2023 6

Yn y Dangosfwrdd Perfformiad Integredig, dylai'r Bwrdd Iechyd ddarparu rhagor o wybodaeth am y camau gweithredu sy'n ofynnol i fynd i'r afael â thanberfformiad, effaith camau gweithredu a gymerwyd yn y gorffennol a phan fo'n briodol gynnwys meincnodi gyda chyrrff iechyd eraill (**Cwblhawyd, paragraff 33**).

Argymhelliad 1 2024

Fel rhan o'i strategaeth hirdymor parhaus a datblygu cynllun gwasanaethau clinigol, dylai'r Bwrdd Iechyd:

- 1.1 Sicrhau bod strategaeth hirdymor newydd a chynllun gwasanaethau clinigol y sefydliad yn diffinio'n glir yr atebion a'r penderfyniadau gwasanaeth cynaliadwy angenrheidiol ar gyfer y tymor canolig i'r tymor hwy. Dylai hyn gynnwys ffocws cryf ar iechyd ac atal y boblogaeth (**Cwblhawyd, paragraff 43**);
- 1.2 Sicrhau bod ymgysylltiad cynhwysfawr â staff clinigol a staff eraill ar draws pob maes o ddarpariaeth gwasanaeth y sefydliad i fwydo i mewn i ddatblygu'r cynllun gwasanaethau clinigol (**Cwblhawyd, paragraff 43**); a
- 1.3 Chyhoeddi amcanion llesiant naill ai ochr yn ochr â'i strategaeth hirdymor newydd neu o fewn ei strategaeth hirdymor newydd a sicrhau bod gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yn rhan annatod o'r strategaeth (**Cwblhawyd, paragraff 43**).

Argymhelliad 2024 2

Er mwyn galluogi craffu mwy effeithiol ar gyflawni cynlluniau a strategaethau corfforaethol, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod adroddiadau cynnydd yn glir ac yn cynnwys targedau perfformiad a meincnodau cymharol, lle bo hynny'n bosibl. Dylai adroddiadau hefyd gynnwys cynnydd clir yn erbyn cerrig milltir sefydledig i gynorthwyo craffu ar gynnydd **(Ar y gweill, paragraff 52)**.

Argymhelliad 2024 3

Er mwyn bod yn gynaliadwy yn ariannol yn y tymor hwy, dylai'r Bwrdd lechyd ddatblygu cynllun ariannol tymor hwy manwl sy'n gysylltiedig â'r strategaeth hirdymor newydd sy'n cael ei datblygu ar hyn o bryd a map llwybr tair blynedd a sicrhau bod cynnydd yn erbyn cyflawni yn cael ei fonitro'n briodol **(gweler paragraff 59, heb ei ddechrau eto)**.

Argymhelliad 2024 4

Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei oruchwyliaeth o Gyfarwyddyd Ariannol Sefydlog a Chamau Gweithredu Tendir Sengl drwy:

- 4.1 cyflwyno hunanasesiad ar gydymffurfiaeth â Chyfarwyddyd Ariannol Sefydlog **(Cwblhawyd, paragraff 65)**; a
- 4.2 sicrhau bod adroddiadau Camau Gweithredu Tendir Sengl yn cynnwys cyfanswm gwerthoedd y contract, gan nodi a oedd angen cymeradwyaeth y Bwrdd neu Lywodraeth Cymru, ac yn darparu dadansoddiad o dueddiadau o niferoedd a chyfanswm gwerthoedd Camau Gweithredu Tendir Sengl ar gyfer cyfnodau cymharol yn y blynyddoedd blaenorol **(Heb ddechrau eto, paragraff 66)**.

Argymhelliad 2024 5

Er mwyn galluogi craffu dyfnach ar gyllid a pherfformiad gweithredol, dylai'r Bwrdd lechyd gynyddu amlder cyfarfodydd y pwyllgor cyllid a pherfformiad **(Cwblhawyd, paragraff 70)**.

Argymhelliad 2024 6

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod cyfrifoldebau yn gwahanu'n effeithiol rhwng rôl Cadeirydd y Bwrdd lechyd a Chadeirydd y Pwyllgor Partneriaethau, lechyd y Boblogaeth a Chynllunio. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi cadeirydd pwyllgor ar wahân o'r garfan ehangach o aelodau annibynnol **(Cwblhawyd, paragraff 18)**.

Argymhelliad 2024 7

Mae angen i'r Bwrdd lechyd ganiatáu digon o amser ar agendâu cyfarfodydd y Bwrdd i gadeiryddion y pwyllgorau adrodd sicrwydd i'r Bwrdd a dwysáu unrhyw bryderon (**Heb ddechrau eto, paragraff 20**).

Argymhelliad 2024 8

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod dull clir sy'n cysylltu'r risgiau strategol yn ei gofrestr risg â'r amcanion strategol yn ei gynllun blynyddol (**Cwblhawyd, paragraff 29**).

Argymhelliad 2024 9

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod ffocws cryfach ar berfformiad gofal sylfaenol a chymunedol yn ei adroddiadau Perfformiad Integredig (**Cwblhawyd, paragraff 33**).

Argymhellion o'n Adolygiad 2024 o Drefniadau Arbed Costau

Mae'r tabl isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan y Bwrdd lechyd wrth weithredu argymhellion o'n Adolygiad 2024 o Drefniadau Arbed Costau.

Argymhelliad 1

Mae angen i'r Bwrdd lechyd weithio'n gyflym gyda'i adrannau a'i gyfarwyddiaethau i ddatblygu a gweithredu dull mwy cyson o fabwysiadu cyfleoedd arbed o fewn ei gasgliad, a fydd hefyd angen cynnwys lefel uwch o effeithlonrwydd trawsnewidiol, trawswasanaeth ac arbedion rheolaidd, er mwyn sicrhau bod ei arbedion yn cael eu rhoi ar sail fwy cynaliadwy (**Cwblhau, paragraff 61**).

Argymhelliad 2

- 2.1 Dylai'r Bwrdd lechyd ddangos yn glir sut mae'r syniadau arbedion ac effeithlonrwydd y mae'n eu canfasio gan ei staff wedyn yn cael eu defnyddio i lywio a llunio cynlluniau arbedion cyflawnadwy (**Cyflawn, paragraff 61**).
- 2.2 Dylai'r bwrdd lechyd roi trefniadau clir ar waith i ganfasio syniadau arbedion ac effeithlonrwydd gan ddefnyddwyr gwasanaeth a rhanddeiliaid eraill (**Cwblhawyd, paragraff 61**).

Argymhelliad 3

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod yr holl staff perthnasol yn cymhwyso ei ddull asesu effaith ansawdd ar gynlluniau arbed mewn modd cyson (**Cwblhawyd**).

Argymhelliad 4

Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei ddull o adrodd ar arbedion cost drwy sicrhau bod adroddiadau arbedion i'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn y dyfodol yn mynegi'r holl arbedion y mae angen i'r sefydliad eu cyflawni bob blwyddyn i gwrdd â'i gyfanswm diffyg rheolaeth Llywodraeth Cymru (**Cwblhawyd, paragraff 69**).

Argymhelliad 5

Dylai'r Bwrdd lechyd barhau i fireinio a diweddarau ei gynllun ariannol tymor canolig (map llwybr) i 2026-27 yn seiliedig ar risgiau cyflenwi mewnol ac allanol a chymryd camau cywiro yn gyflym lle mae llithriad yn ei lwybr ariannol arfaethedig (**Cwblhawyd**).

Argymhelliad 6

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod ei hyfforddiant ariannol presennol a'i adeiladu gallu ar gyfer deiliaid ei gyllideb yn ddigon addas i'r diben (**Cwblhawyd**).

Argymhelliad 7

Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod ei fframwaith atebolrwydd yn gweithio fel y bwriadwyd ac yn gweithredu fel lifer priodol i reoli tanberfformiad rhanbarthol a chyfarwyddiaethol yn erbyn targedau cynilo (**Cwblhawyd, paragraff 32**).

Argymhelliad 8

Mae angen i'r Bwrdd lechyd a'i bwyllgorau sicrhau bod ei reolaethau a nodwyd a'i gamau lliniaru ar gyfer ei risgiau ariannol strategol yn addas i'r diben a bod eu craffu parhaus yn nodi'n glir camau adfer pan nad yw'r rheolaethau hyn yn cael yr effaith a ddymunir (**Ar y gweill, paragraff 31**).

Argymhelliad 9

Dylai'r Bwrdd lechyd barhau i gryfhau ei ymagwedd at nodi a datblygu cynlluniau cynilo gyda'r bwriad o leihau nifer y cynlluniau sy'n cael eu graddio fel coch, ac i ganolbwyntio ar symud ei gynlluniau coch ac ambr i wyrdd (**Cwblhawyd, paragraff 61**).

Argymhelliad 10

Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei fecanweithiau presennol ar gyfer rhannu dysgu ar gynlluniau cynilo er mwyn sicrhau ei fod yn casglu ac yna'n lledaenu dysgu o gynlluniau sydd wedi methu neu sydd wedi'u tangyflawni (**Heb ei ddechrau, paragraff 61**).

3 Ymateb y rheolwyr

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	Dylai'r Bwrdd lechyd wella tryloywder y Bwrdd drwy:	Bydd y Bwrdd lechyd yn cwblhau ymarfer meincnodi i ddeall y prosesau, y protocolau a'r seilwaith i gefnogi'r wefan. Adroddiad sy'n crynhoi'r adolygiad meincnod a'r opsiynau i'w cyflwyno i'r Bwrdd Rheoli ym mis Mawrth 2026. Mae'r Bwrdd lechyd wedi bod yn profi ymarferoldeb ffrydio byw, a bydd hyn yn cael ei weithredu ym mis Ionawr 2026. Yn ddiweddar, mae'r Bwrdd lechyd wedi prynu camerâu	Mawrth 2026	Cyfarwyddwr Mewnwelediadau, Cyfathrebu ac Ymgysylltu
	1.1. sicrhau bod cynnwys ei wefan yn gyfredol; 1.2. gweithredu ffrydio byw o'r Bwrdd, gyda gwell gallu i wylwyr adnabod siaradwyr; ac		Ionawr 2026	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
	1.3. sicrhau bod dyddiadau a phapurau cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgor yn welededd ac yn amserol (paragraff 8).	newydd i gefnogi gwell gwelededd siaradwyr. Proses ar gyfer cyhoeddi adroddiadau'r Bwrdd a'r Pwyllgor i'w diwygio a darparu hyfforddiant i Dîm Gwasanaethau Bwrdd SBU.	Ionawr 2026	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol
A2	Dylai'r Bwrdd lechyd weithredu argymhelliad Archwilio Mewnol 2022 i ddiweddarau ei Bolisi Safonau Ymddygiad Busnes i gynnwys y gofyniad i staff mewn swyddi eilaidd mewn rolau gwneud penderfyniadau er mwyn osgoi gwrthdaro buddiannau. Yn ogystal, dylid monitro cydymffurfiaeth bob chwe	Mae'r polisi wedi'i ddiweddarau a'i ymgynghori o fewn y sefydliad a bydd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio i'w gymeradwyo.	Tachwedd 2025	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
	mis a'i adrodd i'r Pwyllgor Archwilio (paragraff 13)			
A3	Dylai'r Bwrdd lechyd gyhoeddi amserlen ymweliadau ac adrodd ar ganlyniadau a chatau gweithredu o ymweliadau aelodau'r Bwrdd a cherdded o gwmpas i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (paragraff 23)	Bydd y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn derbyn ac yn ystyried amserlen yr ymweliadau ar gyfer 2026/2027 a manylion yr ymweliadau a'r canlyniadau.	Chwefror 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio
A4	Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei drefniadau rheoli perfformiad ymhellach drwy: 4.1 ymgorffori'r fframwaith yn llawn i ddal grwpiau gwasanaeth i gyfrif am	Bydd y Fframwaith yn cael ei ail-lansio ym mis Ionawr 2026.	Ionawr 2026 Mehefin 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
	berfformiad, cyllid ac ansawdd (paragraff 35); 4.2 gan gynnwys cynnydd gydag argymhellion archwilio o fewn y fframwaith i ddal grwpiau gwasanaeth i gyfrif am berfformiad, cyllid ac ansawdd (paragraff 45); ac 4.3 adrodd yn rheolaidd ar y statws cynyddu ar gyfer pob grŵp gwasanaeth a chyfarwyddiaeth gorfforaethol i'r pwyllgor Perfformiad a Chyllid (paragraff 35).	Bydd y fframwaith yn cael ei ymgorffori yn y sefydliad yn Ch1 2026/27 a bydd yn cynnwys adran ar risgiau a chydymffurfiaeth. Proses ar gyfer adrodd yn rheolaidd ar y statws cynnydd ar gyfer y Grwpiau Gofal Clinigol a'r Cyfarwyddiaethau Corfforaethol i'w datblygu yn Ch4. Adroddwyd bod adroddiadau arferol ar statws cynnydd yn dechrau yn Ch1 2026/27 ac adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid ar lefelau cynyddu chwe mis i gyd-fynd â chyhoeddiad	Mawrth 2026 Mehefin 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Phartneriaethau

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		Llywodraeth Cymru ar lefelau cynyddu a byddai'n cynnwys statws uwchgyfeirio Grwpiau Gofal Clinigol.		

4 Termau allweddol yn yr adroddiad hwn

Tymor Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd	Disgrifiad Mae Fframwaith Sicrwydd Bwrdd yn nodi'r risgiau sy'n gysylltiedig ag amcanion strategol y sefydliad, a'r rheolaethau a'r sicrwydd sydd ar waith i reoli'r risgiau hynny.
Strategaeth Glinigol	Mae Strategaeth Glinigol yn gynllun hirdymor sy'n helpu i lunio sut mae gwasanaethau gofal iechyd yn cael eu cynllunio a'u darparu i ddiwallu anghenion cleifion a chymunedau.
Cofrestr Risg Corfforaethol	Mae Cofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi risgiau sylweddol y sefydliad (naill ai'r rhai sydd â sgoriau uchel neu effaith sefydliad gyfan) a'r camau gweithredu sydd ar waith i'w rheoli.
Gwrth-dwyll	Mae gwrth-dwyll yn cyfeirio at y gweithgaredd a wneir gan y sefydliad i atal, canfod ac ymchwilio i dwyllo, llwgrwobrwyo a llygredd. Mae'r gwaith hwn yn cael ei arwain gan Wasanaeth Gwrth-Dwyll y GIG (CFS) Cymru, sy'n gweithredu o dan Bartneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru.
Cynllun Tymor Canolig Integredig	Mae Cynllun Tymor Canolig Integredig yn gynllun tair blynedd sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn darparu ei wasanaethau, yn rheoli ei weithlu, ac yn bodloni ei ddyletswyddau ariannol i dorri hyd yn oed. Mae'r sefydliad yn cyflwyno ei gynllun i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo.
Llywodraethu Ansawdd	Llywodraethu ansawdd yw'r cyfuniad o strwythurau, prosesau ac ymddygiadau a ddefnyddir gan sefydliad, yn enwedig ei fwrdd, i arwain a sicrhau perfformiad o ansawdd uchel, gan gynnwys diogelwch, effeithiolrwydd a phrofiad cleifion.

Tymor Cofrestr Buddiannau	Disgrifiad Mae'r Gofrestr Buddiannau yn helpu i sicrhau tryloywder drwy gofnodi unrhyw fuddiannau personol neu fusnes aelodau a staff y Bwrdd a allai ddylanwadu ar benderfyniadau.
Cynllun Cadw a Dirprwyo	Mae'r Cynllun Cadw a Dirprwyo yn nodi pa gyfrifoldebau sy'n aros gyda'r Bwrdd a pha rai sy'n cael eu trosglwyddo i bwyllgorau a swyddogion gweithredol, ynghyd â threfniadau adrodd i sicrhau goruchwyliaeth briodol.
Gweithred Tendr Sengl	Gweithredu Tendr Sengl yw pan fydd sefydliad yn prynu nwyddau neu wasanaethau gan un cyflenwr heb fynd trwy broses gystadleuol, fel arfer oherwydd mai dim ond un opsiwn addas neu angen brys sydd yna.
Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog	Mae Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn nodi'r cyfrifoldebau, y polisiau a'r gweithdrefnau ariannol a fabwysiadwyd gan y sefydliad.
Rheolau Sefydlog	Mae rheolau sefydlog yn nodi'r rheolau a'r gweithdrefnau y mae'r sefydliad yn gweithredu ac yn gwneud penderfyniadau.
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)	Mae'r Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru weithio'n gynaliadwy ac ar y cyd i wella llesiant ar draws meysydd cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol, drwy osod nodau hirdymor (a elwir yn amcanion llesiant), cynnwys dinasyddion, a gwneud penderfyniadau sy'n ystyried yr effaith ar genedlaethau'r dyfodol.

Amdanom ni

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru a'r Senedd. Rôl yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilio ac adrodd ar gyfrifon Llywodraeth Cymru, y GIG yng Nghymru a chyrff cyhoeddus cysylltiedig eraill, ynghyd â chyfrifon cynghorau a chyrff llywodraeth leol eraill. Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn adrodd ar y defnydd o adnoddau gan y sefydliadau hyn ac yn awgrymu ffyrdd y gallant wella.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni ei waith gyda chymorth staff ac adnoddau eraill Swyddfa Archwilio Cymru, sef corff a sefydlwyd i gefnogi, cynghori a monitro gwaith yr Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r term ymbarél a ddefnyddir ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r rhain yn endidau cyfreithiol ar wahân gyda'r rolau gwahanol a amlinellir uchod. Nid yw Archwilio Cymru ei hun yn endid cyfreithiol.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English.